

مشخصات ریخته گری و ذوب

آلومینیم و آلیاژ های آن به دلیل نقطه ذوب کم و بر خورداری از سیالیت بالنسبه خوب و همچنین گسترش خواص مکانیکی و فیزیکی در اثر آلیاژ سازی و قبول پدیده های عملیات حرارتی و عملیات مکانیکی ، در صنایع امروز از اهمیت زیادی برخوردارند و روز به روز موارد مصرف این آلیاژ ها توسعه می یابد . عناصر مختلف مانند سیلیسیم ، منیزیم و مس در خواص ریخته گری و مکانیکی این عنصر شدیداً تأثیر می گذارند و یک رشته آلیاژ های صنعتی پدید می آورند که از مقاوت مکانیکی ، مقاوت به خوردگی و قابلیت ماشین کاری بسیار مطلوب برخوردارند . قابلیت جذب گاز و فعل و انفعالات شیمیایی در حالت مذاب از اهم مطالبی است که در ذوب و ریخته گری آلومینیم مورد بحث قرار می گیرد .

تقسیم بندی آلیاژ ها

آلیاژ های آلومینیم در اولین مرحله به دو دسته تقسیم می گردند :

الف) آلیاژ های نوردی (Wrought Alloys) که قابلیت پذیرش انواع و اقسام کارهای مکانیکی (نورد ، اکستروژن و فلز گری) را دارند .

ب) آلیاژ های ریختگی (Casting Alloys) که در شکل ریزی و ریخته گری های آلومینیم با گسترش بسیار مورد استفاده اند . آلیاژ های نوردی که در مباحث شکل

دادن فلزات مورد مطالعه قرار می گیرند از طریق یکی از روش های شمش ریزی (مداوم

، نیمه مداوم ، منفرد) تهیه می گردند و پس از قبول عملیات حرارتی لازم ،

تحت تاثیر یکی از روش های عملیات مکانیکی به شکل نهایی در می آیند .

آلیاژ سازها (Hardeners)

این عناصر که به نام های Master Alloys و Temper Alloys نیز نامیده می

شوند به مقدار زیادی در صنایع ریخته گری آلومینیم به کار می روند ، زیرا

آلومینیم با نقطه ذوب کم اغلب قادر به ذوب و پذیرش مستقیم عناصر با نقطه ذوب بالا

نیست (مس ۱۰۸۳ درجه ، منگنز ۱۲۴۴ درجه ، نیکل ۱۴۵۵ درجه ، سیلیسیم ۱۴۱۵

درجه ، آهن ۱۵۳۹ درجه و تیتانیوم ۱۶۶۰ درجه سانتی گراد) . همچنین عناصر دیگری که

نقطه ذوب بالا ندارند ، دارای فشار بخار و شدت تصعید و اکسیداسیون می باشند که در

صورت استفاده مستقیم درصد اتلاف این عناصر شدیداً افزایش می یابد (منیزیم

، روی) . ترکیب شیمیایی و نقطه ذوب بعضی از آلیاژها که در صنایع آلومینیم به کار

می رود . مشخصات متالورژیکی آلیاژها در فصل جداگانه ای مورد مطالعه قرار خواهد

گرفت . تهیه آلیاژ سازها معمولاً در کارگاههای ریخته گری نیز انجام می گیرد در این

مواقع اغلب روش های زیر مورد استفاده است .

معمولا قطعات عنصر دیر ذوب را ریز نموده و در فویل های الومینیمی پیچیده و یا در

شناور های گرافیتی قرار داده و در داخل مذاب الومینیم (۸۰۰ درجه تا ۸۵۰ درجه تحت

فلاکس) فرو می برند و سپس آن را به هم میزنند.

در بعضی موارد و در صورت امکان از دو کوره ذوب استفاده می نمایند و بعد از ذوب

دو عنصر، آن ها را باهم مخلوط میکنند. این عمل در مورد اجسامی که تا ۱۱۰۰ درجه

سانتی گراد نقطه ذوب دارند مقرون به صرفه است ولی در مورد عناصر با نقطه ذوب بالا

عملا مشکلاتی را فراهم میکند.

در جریان ذوب و ساخت الیاژ و تنظیم شارژ علاوه بر مشخصات ترکیبی الیاژ بایستی

میزان اتلاف در جریان ذوب که به نوع کوره، روش ذوب و روش تصفیه بستگی دارد

،مورد توجه قرار گیرد.

ترکیب	نقطه ذوب	ترکیب	نقطه ذوب
۸۵-۱۵	۶۶۰	۸۹ ۱۱	۵۶۰
Al-Si ۸۸-۱۲	۶۲۰	Al-Mg ۹۱ ۹	۶۴۰
۵۰-۵۰	۱۰۴۶		
		۸۹ ۱۱	۸۳۰
		Al-Mn ۹۱ ۹	۷۷۰
۵۰-۵۰	۵۷۰	۷۵ ۲۵	۹۱۵
Al-Cu ۵۵-۴۵	۶۰۰		

Al-Be	۹۷-۳	۶۰۰	۸۹	۱۱	۸۵۰
			۹۱	۹	۸۰۰
	۸۹-۱۱	۶۸۰	Al-Fe _{۸۰}	۲۰	۱۰۲۰
Al-Ni	۹۱-۹	۷۳۰	۵۰	۵۰	۱۱۵۰
	۸۰-۲۰	۷۶۵			

ترکیب شیمیایی و نقطه ذوب آلیاژ سازها در آلومینیم

کنترل ترکیب

الیازهای متعدد و متفاوت الومینیم هر یک به نوعی دارای ناخالصی های طبیعی هستند که در شمش های اولیه آنان موجود میباشد و علاوه بر آن شارژ نا مناسب و عدم دقت در شارژ باعث بروز انواع ناخالصی ها در فلز مذاب میگردد. عناصر ناخالصی اغلب از حد حلالیت متجاوز هستند و به صورت فازهای فلزی و ترکیبات فلزی در قطعه ریخته شده ظاهر می گردند .

ترکیبات بین فلزی همچنین تحت تاثیر پدیده جدایش در مذاب حاصل میشوند که در عمل برای جلوگیری از این پدیده تنظیم شرایط ریخته گری و انجماد الزامی میگردد. بعضی از عناصر متشکله آلیاژ مانند منیزیم، برلیم، سدیم و کلسیم در اثر حرارت های محیط ذوب و وجود هوا اکسیده میگردند و درصد اتلاف آنان در مذاب افزایش می یابد، به خصوص اگر زمان نگاه داری مذاب در درجه حرارت های بالا زیاد باشد از این رو ترکیب

شیمیایی الاثر تغییرات عمده خواهد داشت. از طرف دیگر عناصری مانند مس، آهن، کرم، نیکل، منگنز تمایل چندانی به اکسیده شدن ندارند ولی پدیده جدایش در حضور این عناصر با سهولت بیشتری انجام میگیرد، که برای جلوگیری از آن بهم زدن مذاب در طول ذوب و در زمان ریختن الزامی است (بدیهی است بهم زدن مذاب بایستی به گونه ای باشد تا اکسیده شدن مذاب را تشدید نکند).

در بسیاری موارد برای جلوگیری از اکسیداسیون مواد شارژ، آن ها را با فلاکس (Coveral Flux) پوشش می دهند.

در حالت کلی بایستی ترکیب دقیق مواد شارژ و درصد اتلافات کوره نسبت به هر یک از عناصر آلیاژی که به درجه حرارت آن نیز بستگی دارد، کاملاً از طریق تجزیه و آزمایش روشن گردد.

گاز زدایی (Degassing)

همانگونه که در مباحث قبل و کتاب اصول ریخته گری تشریح گردیده است گازهای محلول در مایع بعد از انجماد به دلیل تنش سطحی مذاب و عدم امکان خروج کامل به صورت حباب هایی با اندازه های مختلف در قطعه ریخته شده باقی می مانند که خواص مکانیکی و وزن مخصوص قطعه را شدیداً کاهش می دهند. در مورد ذوب آلیاژهای آلومینیم، هیدروژن تنها گازی است که به صورت محلول در مایع و حباب در جامد

ظاهر می گردد و از این رو عملیات گاز زدایی (هیدروژن زدایی) در ذوب آلومینیم و آلیاژهای آن از اهمیت خاص برخوردار است. میزان حلالیت هیدروژن در مذاب آلومینیم به درجه حرارت و فشار خارج (نسبت به فشار داخل) بستگی دارد و همین امر پایه و اساس گاز زدایی آلومینیم را تشکیل می دهد. لذا کنترل درجه حرارت برای اجتناب از جذب گاز که بایستی حد اقل ممکن باشد اولین عاملی است که در جریان ذوب مورد توجه قرار می گیرد. معمولاً درجه حرارت مذاب را ۷۲۰-۷۴۰ درجه سانتی گراد اختیار می کنند تا علاوه بر تحدید حلالیت گاز از سیالیت نسبتاً مناسب و ویسکوزیته کم برخوردار باشد.

- ذوب در خلاء (فشار کم)

ذوب در خلاء به دلیل عدم وجود گازهای محیطی، علاوه بر تقلیل میزان هیدروژن از شدت اکسیداسیون و امکان وجود سایر ترکیبات غیر فلزی نیز می کاهد. مهمترین اصل در این روش تقلیل فشار خارجی است که در نتیجه حلالیت هیدروژن را به نسبت زیادی تقلیل می دهد. این روش در صنایع امروز در حال توسعه است.

- گاز زدایی با گازهای بی اثر

افزودن گازهای بی اثر مانند ازت و ارگون باعث آن می گردد که فشار نسبی داخل مذاب افزایش پیدا کرده و در نتیجه از حلالیت هیدروژن کاسته شود.

آزمایشات رانسلی (Ransley) نشان می دهد که چنانچه گاز ارگون یا ازت به مقدار

۱CC بر دقیقه به داخل مذاب رانده شود فشار داخلی راندمان استخراج هیدروژن برابر

۰.۵۲٪ است و چنانچه گاز بی اثر برابر دقیقه/۵CC به داخل مذاب دمیده می شود :

بایستی توجه داشت که در آن α درصد هیدروژن در مخلوط گازی می باشد و

از این رو گاز های بی اثر مانند ارگون ، هلیم و ازت (در صورت عدم وجود منیزیم)

می توانند به عنوان مواد دگازر به کار روند .

آلومینیم مذاب معمولاً توسط آرگون خشک برای تقلیل فشار خارجی (افزایش

فشار داخلی) به نسبت $\frac{1}{100}$ گاز زدایی می شود که در نتیجه مقدار هیدروژن را از ۰/۳۴

سانتی متر مکعب بر ۱۰۰ گرم به ۰/۰۳۴ تقلیل می دهد و معمولاً این عمل در کوره های

بوته ای ثابت توسط کپسول های گاز ارگون (مخلوط گازی) انجام می شود .

ترکیب فلئوئور مضاعف سدیم سیلیسیم (Na_2SiF_6) نیز که در درجه حرارت مذاب

تجزیه می شود و گاز $\{\text{F}_4\text{Si}\}$ را که نسبت به مذاب آلومینیم بی اثر است ، تولید می

کند نیز با همان نتایج گاز های ازت و ارگون روبرو است جز آنکه سدیم حاصل نمی

تواند در آلیاژ های منیزیم دار به کار رود .

اکسیژن زدایی ، خارج کردن مواد غیر فلزی Fluxing

فلاکس ها ، موادی هستند که برای افزایش کیفیت مذاب و تقلیل مواد ترکیبی (غیر فلزی)

بدون تغییر کلی در ترکیب آلیاژ و یا با اندکی تغییر به کار می روند .

چگونگی فعل و انفعال فلاکس و مذاب و چگونگی خروج اکسید ها از آن هنوز مورد

تردید و بحث می باشد زیرا پایداری اکسید آلومینیم مانع از آن است که خروج این

عنصر از مذاب به سهولت خروج اکسید آهن و اکسید مس انجام پذیرد .

نظرات مختلف ترکیبی (شیمیایی) و مکانیکی هنوز به قوت خود باقی است و مهم تر

از همه نظریه وست (West) میباشد مبنی بر اینکه فلاکس ها در فصل مشترک

ترکیبات و مذاب قرار گرفته و به سهولت آنها را از هم جدا می نمایند .

فلاکس ها و کاربرد آنها بسیار متنوع می باشد تقسیم بندی های مختلفی در مورد آنان

انجام گرفته است که مؤلف تقسیم بندی زیر را در مورد آلیاژ های آلومینیم مناسب

تشخیص می دهد :

۱- احیاء کننده ها (فلزات)

۲- فلاکس های گازی

۳- فلاکس های جامد محلول و یا نمک ها

قبل از تشریح انواع فلاکس ها توضیح این نکته ضروری است که اغلب ترکیبات فلاکس

ها دارای مواد گاز زدا نیز می باشد و از این رو فلاکس ها برای منظور های مختلف و یا

گاز زدایی و خارج کردن مواد غیر فلزی و حفاظت مذاب ، تواما به کار میروند و در صنایع ذوب آلومینیم از اهمیت ویژه برخوردار اند .

احیاء کننده ها

اکسید آلومینیم به سهوات توسط عناصر دیگر احیاء می شود و فقط عناصر محدودی مانند کلسیم ، منیزیم، لیتیم و برلیم قادر به احیاء آلومینیم می باشند . ولی اکسید های کلسیم و منیزیم به سرعت با اکسید آلومینیم ترکیب می شده و اکسید های مضاعف (اسپینل) تشکیل می دهند و از این رو برای خروج اکسیدهای آلومینیم اثرات منفی ندارد . در مقابل برلیم بریا کلیه آلیاژ های آلومینیم و به خصوص آلومینیم ، منیزیم توصیه شده است .

اکسید برلیم علاوه برقابلیت احیاء اکسید های آلومینیم و منیزیم ، می تواند اکسید فیلم غیر متخلخل در سطح مذاب تشکیل دهد و مانع از اکسیده شدن بیشتر مذاب شود .

با توجه به این که فاکتور تخلخل BeO برابر ۴ می باشد در حالی که این فاکتور برای نزدیک ۲ و برای MgO ۰/۸ است ، چگونگی حفاظت سطح مذاب توسط اکسید فیلم مشخص می گردد .

برلیم در شمش ها و قطعات آمیژن با ۱/۵٪ برلیم و یا به صورت ترکیب به مذاب اضافه می گردد .

لیتیم نیز که به صورت لیتیم فلزی و یا فلئوئور لیتیم Fli به مذاب آلومینیم افزوده می شود ، در تقلیل مقدار اکسید های آلومینیم و منیزیم تاثیر بسیاری دارد . ول مشخصات کلی آن از برلیم نا مطلوب تر است ، زیرا قادر به تشکیل اکسید غیر متخلخل است و محافظت فلز را مانند برلیم انجام نمی دهد و از طرف دیگر به دلیل نقطه ذوب پایین ممکن است در مذاب حل شود

در خاتمه این مبحث لازم به توضیح است که عناصری قادر به احیاء و استفاده در صنایع ذوب آلومینیم هستند که مشخصات زیر را داشته باشند :

۱- نقطه ذوب و تبخیر بالا

۲- وزن اتمی کم

۳- وزن مخصوص کم

۴- قطر اتمی کوچک

و در بین عناصر ، برلیم مشخصات فوق را به طور کامل دارد و از این رو استفاده از آن در صنایع آلومینیم بیش از عناصر دیگر به عمل می آید .

فلاکس های گازی

اکسید ها و مواد غیر فلزی شناور در مذاب می تواند با فلاکس های گازی فعال مانند و یا ترکیبات قابل تبخیر مانند از مذاب خارج می شوند . گرچه عناصر فوق برای گاز

زدایی به کار می روند ولی در جریان خروج از مذاب قادرند بسیاری از مواد غیر فلزی و آخال ها را به طریق مکانیکی به همراه خود به سطح مذاب انتقال دهند. بهر صورت عمل دگازین با کلرور ها و ترکیبات کار تاثیر بسیار زیادی در خارج کردن مواد ناخواسته از آلومینیم مذاب دارند ولی بایستی توجه کرد که استفاده از این مواد اغلب با خوردگی بوته و ایجاد گاز سمی روبرو می باشد. فلاکس های حاوی کلر باعث اتلاف شدید منیزیم در مذاب می گردد و از این رو در مورد آلیاژ های آلومینیم - منیزیم بیشتر از کلرور منیزیم استفاده می کنند و به صورت مایع عمل فلاکسینگ را انجام می دهد.

گاز های بی اثر مانند ازت و آرگون تاثیر کمی در تصفیه مذاب از مواد ناخواسته دارند و از این رو عمل فلاکس های کلروره بیشتر در ایجاد ترکیب می باشد که قادر است در فصل مشترک اکسیدها و مواد مذاب قرار گرفته و همراه خود ، آنها را استخراج می سازد.

انواع و اقسام کلرور ها و فلاکس های قابل تبخیر در ذوب آلومینیم به کار می روند که مهمترین آنها عبارتند از :

استفاده از فلاکس های مختلف بایستی متناسب با ترکیب شیمیایی آلیاژ باشد و در غیر این صورت ناخالصی های فلزی در آلیاژ افزایش می یابند :

هگزاکلرواتان ، جامد می باشد ولی در درجه حرارت مذاب تجزیه شده و با آلیاژ ترکیب می شود در این حالت یکی و یا تمام فعل و انفعالات زیر امکان پذیر می باشد .

تصفیه : فیلتر کردن

به دلایل اشکالات متالورژیکی ناشی از مصرف فلاکس ها ، سیستم فیلتر کردن در صنایع آلومینیم توسعه روز افزون یافته است و این امر با استفاده از مواد متخلخل در سیستم های راهگامی و یا در مخازن نگهداری مذاب و یا در سیستم های فیلتر مجزا انجام می گیرد که هر یک در نوع خود از مزایا و محدودیت هایی برخوردار است .

استفاده از فیبر های شیشه ای در قسمت های مختلف راهگام ، از ابتدایی ترین سیستم فیلتر کردن مذاب آلومینیم می باشد . همچنین ۳ روش عمده فیلتر کردن به نام های

۹۴ AlCoa و ۶۶۹ AlCoa ، هر یک دارای مشخصات متفاوتی است که روش

عمده در آنها عبور مذاب از میان مواد نسوز و بی تاثیر می باشد که اغلب این مواد با

فلاکس پوشیده شدند و یا آنکه عمل فیلتر ، فلاکس و دگازین تواما در آنها انجام می

گیرد . روش دیگری نیز توسط Emly تهیه شده که بشتر بر مبنای فلاکس و فیلتر توام

قرار دارد .

آزمایشات مولف در سیستم های مختلف فیلتر که عموما بر مبنای تغییرات مواد نسوز

درون فیلتر استوار گردید ، در این نکته تاکید نموده اند که مواد مورد استفاده به عنوان

فیلتر بایستی دارای شرایطی باشند تا بتواند از ورود مواد شناور با مذاب جلوگیری کرده

و همچنین خود موادی به آن القاء ننمایند .

لذا شرایط مواد فیلتر به صورت زیر دسته بندی می گردند :

اندازه مواد فیلتر: اندازه ذرات در راهگاهای عبوری مذاب موثر بوده و در صورت کوچک بودن قادر به جلوگیری از ذرات شناور ریز تر نیز می باشد .

شکل مواد: فشردگی مواد گوشه دار به مراتب بیشتر از مواد کروی می باشد و از این رو دهانه عبور مذاب در چنین حالتی کوچک تر می باشد .

سطح خارجی: سطح متخلخل مواد فیلتر همواره جای مناسبی برای رسوب مواد نا خواسته ایجاد می کند و از این رو عمل فیلتر کردن به سهولت انجام می گیرد . قابلیت

چسبندگی مواد توسط مذاب ، از اهم مطالبی است که در مورد فیلتر بایستی رعایت گردد در خاتمه عمق فیلتر و بی اثر بودن مواد در مقابل فعل و انفعالات مذاب نیز جزء پارامتر های است که دقیقاً مورد توجه قرار می گیرد . در این مورد اکسید آلومینیم ، بوکسیت و کالبرایت بهترین مواد برای فیلتر کردن مواد مذاب تشخیص داده شده است .

آلومینیم ، مس

حلالیت مس در آلومینیم جامد با افزایش درجه حرارت از ۰/۵ درصد در حرارت محیط به ۵/۶۵ درصد درجه حرارت اوتکتیک (۵۴۸ درجه) ازدیاد پیدا می کند .

مس مازاد بر حلالیت بر هر درجه حرارت در شبکه θ به فرمول تقریبی ظاهر می شود که سخت و شکننده است و از این رو افزایش مس در آلومینیم باعث افزایش درصد

فاز θ و در نتیجه افزایش مقاومت و سختی آلیاژ و کاهش انعطاف پذیری آن می گردد .

همچنین سیالیت آلیاژ را به مقدار کمی کاهش می دهد . اغلب آلیاژ های آلومینیم و مس

کم تر از ۱۰٪ مس دارند و آلیاژ های صنعتی آنها حدود ۲ تا ۵ درصد مس دارند .

آلیاژ های معروف دور آلومینیم نیز حدود ۳/۵ تا ۴/۵ درصد مس دارند (عناصر دیگر :

منیزیم ۱/۵-۱٪ و سیلیسیم ۰/۶٪) . بر اساس آنچه قبلا توضیح داده شده است ، مس

شدت اکسیداسیون مذاب و همچنین درصد حلالیت هیدروژن را کاهش می دهد .

آلیاژ های آلومینیم و مس به سهولت عملیات حرارتی محلولی (Solution

Treatment) و پیرسختی (age hardening) را پذیرا می شوند . بخصوص

چنانچه عناصر دیگری مانند منیزیم ، سیلیسیم و روی در آلیاژ وجود داشته باشند . در

شرایط معمولی سرد شدن برای آلیاژ های تا ۵٪ مس فاز θ و فاز محلول جامد آلومینیم

در کنار هم قرار می گیرند که حرارت دادن آلیاژ تا حدود ۴۲۰ درجه و نگهداری آن تا

مدت ۸ ساعت و سرد کردن سریع باعث ایجاد محلول جامد اشباع شده و حذف فاز θ

می گیرد .

برای ازدیاد مقاومت این الیاژ ، عملیات رسوب سختی (پیر سختی) در درجه حرارت ۱۸۰

درجه و به مدت حداکثر تا ۵ ساعت ، سختی آلیاژ و خواص مکانیکی آن را به بعد از

عملیات حرارتی محلولی افزایش میدهد.

چون انجام عملیات حرارتی در مورد آلیاژها جزء مشخصات اصلی این کتاب نیست فقط اشاره به این نکته کافی است که آلیاژهای آلومینیم و مس (بیش از ۲٪ مس) جزء آلیاژهایی است که عملیات حرارتی روی آنها انجام می‌گیرد.

تولید آلیاژ

مس به دلیل نقطه ذوب بالا، ۱۰۸۳ درجه سانتی‌گراد، به صورت خالص به آلیاژ اضافه نمی‌شود و بیشتر از آمیزان ۵۰-۵۰ و آمیزان اوتکتیک ۳۳-۶۷ استفاده می‌کنند برای ساخت آمیزان‌ها ابتدا مس را ذوب می‌کنند و از ایجاد حرارت فوق ذوب جلوگیری نموده و آلومینیم را در قطعات کوچک و به دفعات ۴ تا ۵ مرتبه به آن می‌افزایند. در عمل بعد از ذوب آلومینیم، درجه حرارت فوق ذوب را تا ۳۰ درجه بالا می‌برند و سپس آمیزان را به نسبت مورد لزوم به آن می‌افزایند. کلیه عملیات کیفی مذاب بعد از افزایش مس انجام می‌گیرد و فقط فلاکس‌های پوششی قبل از افزایش آمیزان مس همواره با شارژ به بوتله داده می‌شوند.

آلومینیم-سیلیسیم

سیلیسیم در تمام آلیاژهای تجارتي آلومینیم وجود دارد و در انواع آلیاژهای ریخته‌گری و به خصوص در سیلومین‌ها مقدار آن تا ۱۳ درصد می‌رسد.

از دیاگرام تعادل این دو عنصر نتیجه می گردد که حلالیت سیلیسیم در آلومینیم در درجه حرارت محیط نا چیز است و از ۰/۰۵ درصد تجاوز نمی کند و سیلیسیم نا محلول با فاز آلومینیم با حلالیت نا چیز در شبکه ساختمانی خود باقی می ماند که دارای ساختمان اوتکتیکی و درشت و سوزنی شکل است و بهمین دلیل به وسیله سدیم شبکه آن را ظریف می کنند. تاثیر سیلیسیم در خواص مکانیکی آلیاژ آلومینیم به ساختمان میکروسکوپی و چگونگی انجماد آن بستگی دارد و از این رو این آلیاژ در شرایط مختلف تولید (ماسه ، فلزی ، تحت فشار) خواص متفاوتی دارد و از آنها چنین استنباط می گردد که قالب های فلزی ، بهترین نتیجه را در ریخته گری این آلیاژ دارد.

تولید آلیاژ

سیلیسیم معمولا به صورت آمیزان آلومینیم - سیلیسیم با ترکیب ۱۳٪ یا ۲۲٪ سیلیسیم به مذاب افزوده میشود که این آلیاژ در اثر القاء سیلیسیم خورد شده به مذاب آلومینیم ، تولید می گردد. سیلومین ها به سهولت در آلومینیم مذاب حل می شوند. نقطه ذوب آنها حدود ۵۸۰ درجه سانتی گراد می باشد. بایستی توجه داشت که اعمال دگازین و فلاکسینگ همواره قبل از ظریف کردن با سدیم انجام می گیرد.

قسمت ریخته گری :

در این قسمت شمشهای آلومینیم که از پیش ساخته شده است و در اندازه های ۵۰ تن و

۷۰ تن ضربه ای می شدند استفاده می شود . برای ریختن سر سیلندر ها از آلیاژهای از

آلومینیم استفاده می شود که به صورت زیر می باشند :

نام تجاری شمش آلومنیوم ۳۸۰

uy 0/05 -0/4 0/8-1/2 fe 8-11% si 24% cu

سایر عناصر در حد جزئی و به عنوان ناخالصی درون آلیاژ می باشند . آلومنیوم به

صورت فلز پایه آلیاژ می باشد که در حدود ۸۵ الی ۸۰٪ می باشد .

فرمول آلیاژی این شمشها از قبل در اختیار کارخانه از طرف مشتری قرار داده شده است

تا سر سیلندرهایی تولید شده با خواصی و کیفیت مورد نظر سفارش دهنده مطابقت داشته
باشند .

در این بخش برای ذوب کردن شمشهای AL از کوره های زمینی به ظرفیت ۲۰۰ کیلوگرم

مذاب استفاده می شود . بعد از ذوب کردن شمشها مذاب را به درون کوره های المنتی

انتقال می دهند . وظیفه ایی کوره ها نگهداری مذاب در دمای ۷۲۰ الی ۷۵۰ می باشد تا

مذاب هر لحظه برای وارد شدن به داخل قالب آماده باشند . کوره های المنتی از نوع

HOLDER می باشند سیستم دایکاست در این در این کارخانه Low precure می باشد

که روی کوره های المنتی سوار می باشند و قالب آنها به صورت ۳ تکه می باشد . بدین

صورت که دستگاهها با بازوهای هیدرولیکی کار می کند و مذاب از داخل کوره بوسیله

پمپهای پنوماتیک به داخل قالب تزریق می شود . ظرفیت این کوره ها ۳۰۰ تا ۵۰۰ کیلوگرم می باشند که تعداد آنها ۵ عدد می باشد . کلاً مراحل ذوب بار ریزی تزریق و خارج کردن قطعه حدود ۲۰ دقیقه بطول می انجامد .

قبل از تزریق ذوب به داخل قالب ماهیچه ای را که از پیش درون کارگاه ماهیچه سازی ساخته شده است را در جای خود درون قالب گذاشته تا بعد از آن سه تکه جداگانه قالب به صورت یک تکه در آمده و مذاب به داخل قالب تزریق شود. بعد از تزریق شدن مذاب و باز شدن قالب دستگاه پران که بالای قالب و قطعه نصب شده قطعه ریخته شده را از قالب به پایین پرت می کند .

در این جا هنوز پایه های ماهیچه روی سر سیلندر ریخته شده باقی مانده است . همچنین ماهیه ای که درون سر سیلندر به منظور ایجاد راه روغن و آب می باشد وجود دارد و خارج نشده است . برای محافظت از قالب از پودر دای کوت استفاده می شود معمولاً قطعه ریخته شده از نظر سیقل دادن به ماشین کاری زیادی احتیاج ندارد زیرا کیفیت ریخته گی دستگاه ها در حد قابل قبول می باشد .

سالن و پیراسیون :

در این قسمت برای بیرون آوردن ماسه های باقی مانده در سر سیلندر از چکش های بادی استفاده می شود بدین صورت که قطعه های ریخته شده را که سرد شده اند از

درون سالن ریخته گری به این قسمت آورده و یکی یکی تحت عمل ویبراسیون قرار می

دهند تا ماسه های داخلی داخل

آن بیرون ریخته شوند مقدار ماسه باقی مانده در درون کوره ماسه سوز از بین می رود

بدین صورت که بعد از ویبراسیون قطعات را داخل کوره چیده و آنها را در مای ۴۰۰

درجه به مدت ۳ ساعت قرار می دهند تا ماسه های باقی مانده پودر شده و از قطعه

خارج شوند .

کوره aging :

در این قسمت قطعات عملیات حرارتی شده را در دمای ۱۶۰ درجه به مدت ۷ ساعت

نگهداری می کنند و بعد در هوای آزاد محیط خنک می شوند بعد از مرحله solution

در این کوره رسوبات یکنواخت شده و ساختار قطعه پایدار می شود.

قسمت control :

در این قسمت قطعه را تست و ایر می کنند بدین صورت که با یک سیم مجراهای داخلی

سر سیلندر را کنترل کرده و از باز بودن آن مطمئن می شوند قسمت بعد کنترل ظاهری

قطعه می باشد .

قسمت سختی سنجی :

برای سنجش میزان سختی قطعات تولید شده از روش برینل استفاده می شود در این روش با اعمال نیرویی بر روی قطعه به وسیله ساچمه ای به قطر ۱۰ میلیمتر میزان سختی جسم را اندازه می گیرد گلوله در قطعه فرو می رود تا زمانی که جسم زیر گلوله مقاومت کند اگر جسم سخت باشد از ماده ای به نام کاربید تنکستن (wc) استفاده می شود زمان اعمال نیرو ۳۰ ثانیه می باشد اگر ماده نرم باشد ۵۰۰ کیلوگرم بدان نیرو وارد می شود بعد از اعمال نیرو به وسیله میکروسکوپ چشمی قطر اثر نیرو را دیده و اندازه گیری می کنند .

در این قسمت برای وارد کردن نیرو به قطعه از وزن ۷۵۰ کیلوگرم استفاده می کنند نرمال سختی قطعه بین ۱۰۰ الی ۱۲۰ برینل می باشند بعد از این مرحله قطعه را با میکروسکوپ مجهز بازبینی می کنند تا ساختار کریستالی قطعه مشخص شود ساختار باید به صورت Modifire یا اصلاح شده باشد هنگام دیدن ساختار قطعه در زیر میکروسکوپ ذرات سیلیسم به صورت پیوسته و توری شکل در زمینه AL قرار می گیرند .

وجود ساختار سوزنی سر سیلندر باعث می شوند که قطعه هنگام شوک حرارتی یا حتی شوک مکانیکی ترک بخورد بنابراین اگر قطعاتی وجود داشته باشد که دارای ساختار

سوزنی باشند را دوباره به قسمت ذوب برگشت داده و دوباره اصلاح ساختاری روی آن صورت می گیرد برای اصلاح ساختار از NA و یا از قرص نئوکالانت استفاده می شود .

مرحله شستشو

در این مرحله بعد از انجام تست های کنترل سر سیلندر ها در استخری با فشار آب زیاد شستشو می دهند . و بعد از آن قطعات را در یک محفظه ای تست نشت می کنند به طوری که لوله های باد را به اطراف ورودی های سر سیلندر وصل کرده و آن را درون آب قرار می دهد که اطراف قطعه مورد نظر فاقد هر گونه سوراخ و یا ترک باشد . و سرانجام قطعات بارگیری شده و به سمت مقصد مورد نظر برده می شود تا در آنجا نیز مورد یک سری تست های مختلف قرار گیرند .

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: Fathollah
Keywords:
Comments:
Creation Date: 4/15/2012 11:25:00 AM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: hadi tahaghoghi
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 4/15/2012 11:25:00 AM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 21
Number of Words: 3,063 (approx.)
Number of Characters: 17,462 (approx.)